

David Svoboda

*Metafyzika
vztahů*

Tomáš Akvinský
a vybraní autoři tomistické tradice

*Petrovi a Marianně,
s díky a láskou*

odborná recenze:

ThLic. David Peroutka, Ph.D.

prof. PhDr. Stanislav Sousedík, CSc.

Kniha vychází s podporou grantu GAČR 13-08512S.

© David Svoboda, 2017

první vydání © Krystal OP s. r. o., 2017

ISBN 978-80-7575-028-0

OBSAH

Předmluva	5
Úvod	7
I. KAPITOLA: TOMÁŠ AKVINSKÝ A PRVNÍ SCHOLASTIKA	13
§ 1. Uvedení do Tomášova pojetí vztahu	13
§ 2. Aristotelés a Tomáš.	15
§ 2.1. <i>Kategorie</i>	16
§ 2.2. <i>Fyzika a Metafyzika</i>	22
§ 2.3. <i>Metafyzika</i>	25
§ 3. Příčiny reálných vztahů.	31
§ 3.1. Formální příčina vztahu a dělení vztahů.	32
§ 3.2. Účinná a materiální příčina vztahu.	37
§ 4. Dvě metafyzické složky kategoriálního vztahu	39
§ 4.1. Vlastní povaha vztahu.	40
§ 4.2. Akcidentální bytí vztahu.	47
§ 5. Odlišnost kategoriálního vztahu a jeho základu	51
§ 6. Uznával Tomáš transcendentální vztahy?	56
§ 7. Subsistující vztahy	61
§ 7.1. Vycházení v Bohu	63
§ 7.2. Vztahy v Bohu	65
§ 7.3. Osoby v Bohu a pojem subsistujícího vztahu	71
§ 8. Exkurs: Stvoření jako vztah a projev Boží transcendence	76
§ 8.1. Stvoření jako činnost i jako vztah	77
§ 8.2. Stvoření jako vztah a projev Boží transcendence.	79
§ 8.3. Závěr.	82
II. KAPITOLA: JAN POINSOT A DRUHÁ SCHOLASTIKA	83
§ 1. Jan Poinsot	83
§ 2. Existence kategoriálních vztahů	85
§ 3. Dělení vztahu a podmínky jeho existence	89
§ 4. Vlastní povaha vztahu a pomyslná jsoucná.	102

§ 5. Je vztah reálně odlišný od svého základu?	107
§ 6. Problémy tomistického pojetí dvou metafyzických složek vztahu	114
§ 7. Co je formálně termínem vztahu: vztažná, nebo absolutní věc?	116
§ 8. Odkud pochází specifický a numerický rozdíl vztahů?	121
§ 9. Existují relativně současně co do přirozenosti i co do poznání?	130
§ 10. Apendix: Komplutenští o základu číselných vztahů a o ontologickém statusu vztahu	136
III. KAPITOLA: TŘETÍ SCHOLASTIKA A SOUČASNÝ TOMISMUS	143
§ 1. Josef Gredt a jeho pojetí vztahu	143
§ 2. Stručné shrnutí Gredtovy koncepce vztahu jako pomyslného jsoucná	153
§ 3. Apendix: P. Coffey a jeho polemika o ontologickém statusu vztahu	157
§ 4. Současný tomismus: personalistický tomismus	163
§ 5. Současný tomismus: analytický tomismus	174
Slovo závěrem	203
Prameny	207
Literatura	211
Jmenný rejstřík	219
Věcný rejstřík	220